

SIRKUSELÄMÄÄ

Scout (vas.) ja Frosti ovat nuoresta iästään huolimatta rauhallisia herroja. Smarti-ponista Rosi ennustaa haastavampaa koulutettavaa.

Saksalainen Rosi Hochegger on elänyt koko ikänsä sirkus- maailmassa. Hänen isänsä työskenteli 18 vuotta hevosten kouluttajana, ja äiti puolestaan koulutti koiria. Rosi seurasi molempien jalanjälkiä, ja kiertää nyt hevosineen ja koirineen sirkuksissa ympäri maailman. Tänä vuonna hän on esiintynyt Peppi Pitkätossuna Sirkus Finlandian mukana.

Rosin perheeseen kuuluu mies Roger, kaksi lasta, kolme hevosta ja viisi koiraa. Koko perhe asuu käytännössä saman katon alla, hevosten karsinat ovat parin metrin päässä perheen asuntovaunusta, ja niillä on koko ajan näköyhteys emäntäänsä. Koirat saavat kulkea vapaana.

Lähes joka ilta koko perhe pakataan autoon joka startataan kohti seuraavaa paikkakuntaa. Hevoset nauttivat matkustamisesta auton lattialla nukkuen.

138 paikkakuntaa seitsemässä kuukaudessa

Sirkus Finlandian esiintyvät taiteilijat tulevat ympäri maailman, tänä kesänä ainoa suomalainen esiintyjä on ollut Bluffo-pelle. Kesän kiertue on alkanut huhtikuun alussa ja päättyy lokakuun loppuun. Kiertue on Sirkus Finlandian historiassa jo kahdeskymmenesyhdeksäs. Esiintyvät taiteilijat ohjelmineen vaihtuvat joka vuosi. Kiertueen aikana sirkus puretaan ja kootaan uudelleen yhteensä 138 kertaa.

Rosi on nauttinut olostaan Sirkus Finlandiassa – siitähän huolimatta, että hänen suomen kielen taitonsa rajoittuu sanoihin kiitos ja herätyskello.

– Sirkus Finlandia on melko pieni sirkus verrattuna muihin sirkuksiin joissa olen kiertänyt, ja se on pelkästään mukava asia. Kun ihmisiä on vähemmän, yhteisön on tiiviimpi.

Erityisesti Rosi on nauttinut Suomen luonnosta, joko lenkkeillen tai ratsastaen metsässä.

Temppuja ja tarinaa

Idea tehdä ohjelmanumero Peppi Pitkätossuna oli satutumien summa. Rosin kaikki hevoset ovat pilkullisia, sillä hän pitää erikoisesta väristä. Knabstrub-ori Scout sopi siis Pepin hevoseksi paremmin kuin hyvin. Astrid Lindgrenin Peppi on Saksassa hyvin suosittu ja pikkutyttöjen lempihahmo.

– Jokainen pikkutyttö haluaisi olla Peppi, Rosi nauraa.

Scout, vai pitäisikö sanoa Pepin pilkullinen Pikku-Ukko, osaa monenlaisia temppeja. Se venyttelee, haukottelee, nyökyttelee, puistaa päätään, nauraa, hyppää takajaloilleen, istuu ja menee lopulta sänkyyn makaamaan ja kiskoo peiton korviinsa.

– Haluan, että esityksiini liittyy tarina. Pelkkä tempujen esittäminen ei ole pääasia.

Ainakin Sirkus Finlandian pikkuileisö lähtee täysillä tarinaan mukaan, ja Peppi saa koko shown raikuvimmat aplodit.

Peppinä Rosi esiintyy näillä näkymin vuoteen 2006 saakka

Pepin Pikku-Ukkoa nukuttaa.

eri sirkuksissa kiertäen, minkä jälkeen on vuorossa jotain uutta.

Synnyttäisiä esiintyjä

Rosi ei osaa pukea sanoiksi sitä, miten eläinten koulutus käytännössä tapahtuu.

– Kyse on tunteesta, ei niinkään taidosta. Ja pitkäjänteisyydestä, pienetkin temput ovat pitkän työn tulos ja opittuja asioita on ylläpidettävä koko ajan, hän täsmentää. Kiertueen aikana Rosi kouluttaa hevosiaan aina kun ehtii. Kun käytännössä asuu hevosten kanssa, niiden kouluttaminenkin on helpompaa kuin jos niiden kanssa viettäisi vähemmän aikaa.

Tällä hetkellä Rosilla on kolme hevosta, jotka kaikki hän on hankkinut jo varsoina varmistaakseen, ettei kukaan ole päässyt vahingossakaan opettamaan niille ei-toivottuja tapoja, joita on sitten vaikea kitkeä pois.

Seitsemänvuotias Scout on hevosista ainoa, joka tekee varsinaisesti töitä sirkuksessa. Kolmevuotiasta, leveäselkäistä Frostia Rosi kouluttaa parhailaan miehelleen Rogerille, jonka tarkoitus jonglöörata hevosen selässä tulevassa numerossaan. Kaksivuotiasta Smarti-ponia Rosi etsi pitkään, sillä pilkullisia pikkuponeja ei ollut juurikaan tarjolla. Smartilla ratsastavat tulevaisuudessa Rosin koirat, kunhan oripoika vähän vanhenee.

– Koirat ovat hauskoja, mutta hevoset ovat suosikkikoulutettaviani, Rosi tunnustaa. Tämän kesän kiertueella Rosin kouluttamien koirien kanssa on esiintynyt Roger. Koirista vain kaksi on ohjelmanumerossa mukana, loput kolme ovat jo eläkkeellä.

– Eläimet tietävät, että kymmenen minuutin työ on tehtävä kunnolla. Muun ajan ne saavat ottaa rennosti. Eläimet myös vaistoavat hyvin herkästi yleisön mielialan. Kun yleisö on innoissaan ja osoittaa suosiotaan, ne tekevät aina parhaansa, Rosi kehuu.

Tulevaisuus avoin

Tulevaisuudensuunnitelmia sirkustaiteilijan on oikeastaan turha tehdä kovin pitkällä tähtäimellä. Uusia ohjelmanumeroita on kehiteltävä koko ajan, ja kun niiden aika tulee, niiden on sujuttava täydellisesti. Oma epävarmuustekijänsä on myös eläinten terveys: jos joku niistä sairastuu, ei ohjelmanumeroa voida esittää.

Rosin eteen on usein tuotu myös niin kutsuttuja ongelmhevoseja. Jotkut ovat kutsuneet Rosia hevoskuiskaajaksi, mutta itse hän ei pidä nimityksestä.

– Enhän minä kuiskaile hevosille, hän ihmettelee.

Hän ei mielellään lähde ”parantelemaan” ongelmhevoseja, sillä ei näe mitään järkeä siinä, että hevonen on hänen lähellään kiltti kuin lammas, mutta käyttäytyy sitten esimerkiksi uhkaavasti omistajaansa kohtaan. Rosin mukaan hevosten ”ongelmat” ovat hyvin usein ihmisissä.

Sirkus on elämäntapa. Jatkuva kiertäminen ei jaksaisi, jos ei sitä pohjimmiltaan rakastaisi sen rannkuudesta huolimatta. Vaikka Rosi itse pitääkin kiertue-elämästä, hän toivoisi lastensa hankkivan itselleen myös siviilielämän.

– Eläinlääkäri ammatti voisi olla hyvä valinta, Rosi heittää hymyillen. •

Sirkustaiteilija Rosi Hochegger korostaa, että pienetkin temput ovat pitkän työn tulos.